

Családvédelmi Szolgálatok – jövőre 20 éve a családokért

Az abortuszok számának csökkentése és a családtervezési ismeretek széleskörű átadása érdekében 1993. január 2-vel – a magzatvédelemről szóló 1992. évi LXXIX törvény alapján – kezdtek meg működésüket a Családvédelmi Szolgálatok (CSVSZ), felváltva a sokakban rossz emlékként élő abortusz bizottságokat, biztosítva az intimitást, a négy szemközti találkozást a válsághelyzetbe került nőkkel.

A CSVSZ-ek tevékenysége és módszere alapjaiban különbözik a korábbi abortusz bizottságokétól. Szélesebb körű a preventív tevékenységük: feladatuk a tanácsadás, válsághelyzet esetén segítséget adnak annak feloldásában, szervezik az oktatási intézményeken kívül a családtervezéssel kapcsolatos ismeretek terjesztését. Lehetőségük van arra is, hogy a hozzájuk fordulóknak segítsék megtanulni a felelős életvezetést, a tudatos családtervezést. A CSVSZ védőnő mindig **négy szemközti családtervezési, ifjúsági vagy családvédelmi tanácsadásra várja a nőket, párokat.**

A tanácsadások igénybevétele **ingyenes**, szabadon választható, azaz **lakóhelytől függetlenül bármelyik CSVSZ-t fel lehet keresni.** A várakozási idő elkerülése és a megfelelő tanácsadási idő biztosítása érdekében a CSVSZ-ek előjegyzés alapján működnek, időpontot személyesen vagy telefonon is lehet kérni. **Az országban összesen 116** állami tanácsadót kereshetnek fel az ügyfelek. A címlista a területi védőnőknél, a nőgyógyászati rendelőkben és a megyei kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szerveinél is megtalálható.

A CSVSZ védőnők jól képzett, felsőfokú végzettségű szakemberek, akik a jogszabályoknak megfelelően, a szakmai szabályok mentén, elkötelezetten, empatikusan végzik munkájukat. A tanácsadásokon kívül **előadásokat, csoportfoglalkozásokat tartanak,** hogy a családtervezési ismereteket, fogamzásgátlási módszereket és a gyermek vállalása esetén igénybe vehető **állami és nem állami támogatásokat minél szélesebb körben megismertessék** a lakossággal.

A CSVSZ védőnők szoros szakmai kapcsolatot tartanak fenn a szülész-nőgyógyász szakorvosokkal, a szülészeti-nőgyógyászati osztályok dolgozóival, a területi és iskola védőnőkkel. Jó együttműködést alakítottak ki az önkormányzatok szociális osztályaival, a családsegítő szolgálatokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, Vöröskereszttel és különböző civil szervezetekkel, akik erkölcsi és/vagy anyagi támogatást tudnak nyújtani a válsághelyzet feloldására.

A CSVSZ tanácsadás **önkéntes** mindenkinek, aki tanácstalan, kérdése van a gyermekvállalással, családdal kapcsolatban, el szeretne igazodni a családvédelemmel kapcsolatos jogszabályokban többek között. **Kötelező** viszont, ha a nő meg kívánja szakíttatni terhességét, illetve ha a 16. életévét betöltött fiatalok házasodna. Ugyancsak kötelező, ha a terhesség-megszakítást súlyos helyzet miatt kérelmezik – ide tartozik például a bűncselekmény következtében létrejött terhesség. Ebben az esetben az állam a magzat- és családvédelem érdekében kötelezővé tette a CSVSZ tanácsadás felkeresését, hogy a trauma feldolgozásában szakember is segíthesse a válságba került nőt.

A súlyos válsághelyzet, illetve a bűncselekmény következtében létrejött terhesség esetén a terhes nő kérelmére a terhesség-megszakítás a terhesség 12. hetéig végezhető el. Korlátozottan cselekvőképes, vagy cselekvőképtelen egyén esetén a terhesség 18. hetéig van lehetőség beavatkozni. **Ezekben az esetekben a felelős döntés meghozatala érdekében a jogszabály minimum kétszeri tanácsadást ír elő.**

Mi történik a tanácsadáson?

Az első tanácsadáson – a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX tv. előírása alapján – a magzat megtartására irányuló lehetőségekről kap tájékoztatás a terhes nő és párja arról, hogy

- a.) ha vállalják a gyermeket, milyen állami és nem állami, anyagi és természetbeni támogatási lehetőségeket vehetnek igénybe a felneveléséhez;
- b.) milyen szervezetekhez, intézményekhez fordulhatnak, amelyek erkölcsi és anyagi segítséget nyújtanak a gyermek vállalása esetén;
- c.) melyek az örökbeadás lehetőségei és feltételei;
- d.) milyen állami, helyi önkormányzati vagy társadalmi segítségnyújtási formák vannak, felajánlva a közreműködést is ezek igénybevételéhez; egyidejűleg tájékoztatást adva arról, hol találhatóak egészségügyi intézmények bejáratánál elhelyezett inkubátorok, hogy a megszülető csecsemőt örökbe lehessen adni;
- e.) mit kell tudni a fogantatásról, a magzat fejlődéséről, a terhesség-megszakítás veszélyeiről és az esetleges későbbi terhességre gyakorolt hatásáról;

Amennyiben az első találkozást követően úgy dönt a várandós, hogy nem tartja meg magzatát, akkor leghamarabb 3 nap múlva kérelmezheti írásban a CSVSZ-nél a terhesség-megszakítást. Természetesen még ezután is – egészen a műtétig – a nő megváltoztathatja a szándékát, és megtarthatja magzatát.

A második tanácsadáson a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény alapján a CSVSZ védőnő tájékoztatja a terhes nőt a terhesség-megszakítás jogszabályi feltételeiről, a terhesség-megszakítás körülményeiről, módjáról, a beavatkozást végző egészségügyi intézményekről, a térítési díjról, a szociális támogatás jogosultságáról, valamint arról, hogy a CSVSZ védőnő miben tud még segíteni a terhesség-megszakítást követően (pl. a fogamzásgátlás személyre szólóan ajánlható módszereinek ismertetése).

A CSVSZ-t egy esetben nem kötelező felkeresnie a várandósnak, ha a terhesség-megszakítást egészségi ok, azaz a várandós nő egészségi állapota vagy a magzat súlyos károsodása indokolja.

Országos Tisztifőorvosi Hivatal Igazgatási Főosztály Védőnői Szakfelügyeleti Osztály

ÁNTSZ Kommunikációs Főosztály

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat